

Viestejä valvontakentältä

Kotiin annettavat palvelut lapsiperheiden osalta

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaisen kotipalvelun saatavuus

Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella

(säännöstöä on tullut soveltaa jo 1.1.2015 lukien)

- Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.
(1 momentti)

- Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista.
(2 momentti)

- Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista 2 momentissa mainittujen syiden vuoksi.
(4 momentti)

Lounais-Suomen aluehallintoviraston tekemä valvonta

Säädöksen voimaan tulon jälkeen on alueellamme ollut yksi kotipalvelun saatavuuteen liittynyt valvonta.

Alueemme suurin kaupunki Turku oli tällöin kohteena ja järjesti valvonnan kuluessa kotipalvelun saatavuuden ja tiedotuksen asianmukaiseksi.

Muita epäkohtailmoituksia tai kanteluita kotipalvelusta tai sen saatavuudesta ei alueellamme ole ollut.

Kotipalveluista tiedottaminen kunnissa

- Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella eli Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa on sosiaalipalvelut itse tuottavia kuntia 31 sekä neljä kuntayhtymää, jotka tuottavat yhteisesti sosiaalipalvelut (yht. 35).
- Kuntien nettisivuilla on 17.11.2016 tilanteen mukaan tiedotettu vaihtelevasti nimenomaan niistä kotipalveluista, jotka on tarkoitettu lapsiperheille.

Lapsiperheille tarkoitetun kotipalvelun yhteystiedot ja kuvaus kohderyhmästä ja palveluista löytyivät vaivatta -> **15** kunnan nettisivuilta.

Lapsiperheille tarkoitetun kotipalvelun yhteystiedot, kuvaus kohderyhmästä ja palveluista olivat erittäin vaikeasti löydettävissä (kotipalvelun tiedot olivat esim. vanhustyön, neuvolan tai lastensuojelun nettisivuilla) ja kuvausta lapsiperheestä yksittäisenä kotipalvelun kohderyhmänä ei ollut lainkaan -> **9** kunnassa.

Ei lainkaan mainintaa lapsiperheille tarkoitetuista kotipalvelun yhteystiedoista, palveluista tai kuvausta kotipalvelun kohderyhmästä -> **11** kunnassa.

Ohjauksen ja valvonnan paikka?

Lounais-Suomen kunnista tai kuntayhtymistä **20/35** oli sellaisia, joiden nettisivuilta ei avun ja / tai tuen tarpeessa oleva kuntalainen löydä joko lainkaan (tai jos löytää tiedot ovat harhaanjohtavasti esim. vanhustenhuollon sivuilla) tietoja lapsiperheille tarkoitetuista kotipalveluista.

Näyttäisi siltä, etteivät kunnat vieläkään riittävästi panosta tuen antamiseen lapsiperheille varhaisessa vaiheessa, huolimatta siitä, että näin erityispalvelujen tai lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tarvetta voitaisiin vähentää.

Arvioita syistä:

- Lapsiperheiden kotipalvelua ei mainosteta, koska sitä varten ei ole varattu riittävästi resursseja
- Työnjako sosiaalihuoltolain mukaisen lapsiperheiden kotipalvelun ja lastensuojelun perhetyön välillä epäselvä
- Kunnissa ei ole rakenteita ennaltaehkäisevälle työlle
- Lapsiperheiden kotipalvelun hinnoittelu -> palvelun saa ilmaiseksi, mikäli ”ryhtyy lastensuojelun asiakkaaksi”

Haasteet

On kyseessä murrosvaihe, jossa korjaavasta työstä tulee siirtyä ennaltaehkäisevään työhön ja moniammatilliseen aitoon perheitä tukevaan yhteistyöhön -> tämä vaatii kunnissa ajattelutapojen ja asenteiden muutosta.

Kuntia rasittaa edelleen 90-luvun lama, jonka lapset ovat nyt itse pienten lasten vanhempia -> heitä ei tule väsyttää romahduspisteeseen, vaan apua tulisi tarjota matalalla kynnyksellä. Lapsiperheiden kotipalvelu voi olla se tapa, jolla perheiden huolenpitotehtävää ja selviytymistä voidaan ratkaisevassa määrin tukea.

Kunnissa tulee olla kaksi päällekkäistä järjestelmää, joihin on kumpaankin on panostettava -> on hoidettava sekä ennaltaehkäisevät palvelut että myös nyt lastensuojelussa asiakkaina olevat.

Kunnissa voimavaroja vie myös uuden Soten valmistelu, mutta kuitenkin:

Perheiden auttaminen mahdollisimman ajoissa on inhimillistä, järkevää ja taloudellista resurssien käyttöä.

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Kiitos 😊